

Република България
ИКОНОМИЧЕСКИ
И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

СТ А Н О В И Щ Е

п о

ПРОБЛЕМИ НА ТЕКСТИЛА И ОБЛЕКЛОТО В БЪЛГАРИЯ

(разработено по собствена инициатива)

София, 27 януари 2005 г.

На 13 ноември 2004 г. Пленарната сесия на Икономическия и социален съвет взе решение да разработи и приеме по своя инициатива Становище на тема “Проблеми на текстила и облеклото в България”.

Комисията по икономическа политика, която бе отговорна за подготовката на Становището, прие проект на Становище на Съвета на 18 януари 2005 г. За докладчик бе определен г-н Камен Колев.

На своята Десета пленарна сесия, проведена на 27 януари 2005 г., Икономическият и социален съвет одобри настоящото Становище.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На 1 октомври 2004 г. Икономическият и социален съвет и Съветът по европейска интеграция подписаха Споразумение за сътрудничество в областта на подготовката на страната за присъединяването ѝ към Европейския съюз. Една от основните цели на Споразумението е разпространението на информация сред структурите на организираното гражданско общество за постигнатите договорености и поетите ангажменти от България в преговорите за присъединяване и произтичащите от тях права и задължения на българските граждани.

В изпълнение на Споразумението Съветът, като постоянна институционална форма на социалния и гражданския диалог и консултациите по икономическата и социалната политика между правителството и структурите на гражданското общество, възприе интегриран подход за консултиране, при който се прави преглед на присъединителния процес, касаещ отделна социо-професионална група и ангажиментите ѝ, произтичащи от всички преговорни глави. Като първа социопрофесионална група Съветът идентифицира сектор "Текстил и облекло". Отчитайки обстоятелството, че правата, задълженията и ангажиментите на сектор "Текстил и облекло" се съдържат в множество преговорни глави, Съветът приложи подход на предварително определяне на въпроси от съответната група във връзка с интегрирането в ЕС, които да бъдат предоставени на държавните институции за подготовката на отговори.

Постъпилите в Съвета въпроси са свързани с проблемите, трудностите и предизвикателствата пред сектор "Текстил и облекло", породени от икономическото и социалното развитие на страната, а също така и от интегрирането на България в Европейския съюз.

Имайки предвид посочените обстоятелства и отчитайки:

- дългогодишните традиции на сектор "Текстил и облекло";
- приноса на сектор "Текстил и облекло" за валутните приходи и високия дял от износа на страната;
- трудностите пред сектор "Текстил и облекло", произтичащи от икономическото развитие на страната и процесите на европейска интеграция и глобализация, свързани с либерализацията на сектора в международен аспект;
- мястото и значението на сектор "Текстил и облекло" за заетостта в производствената сфера;
- необходимостта от усъвършенстване на институционализирания социален диалог между организираното гражданско общество и държавните органи;

и на основание чл. 5, ал. 4 и 5 от Закона за Икономическия и социален съвет,

Икономическият и социален съвет взе решение да разработи Становище по проблемите на текстила и облеклото в България.

Съветът подчертава, че настоящото Становище е резултат от поредица срещи и дискусии, организирани от Комисията по икономическа политика на Съвета с участието на експерти в областта на законодателството и социалната практика по проблемите на сектор “Текстил и облекло”. Становището изразява интересите на организираното гражданско общество, разгледано в неговата същност на производители, на заети и на потребители.

При дискусиите по проблемите на текстила и облеклото са отчетени мненията, становищата и предложенията на браншовите организации на работодателите и на работниците и служителите, както и редица предложения на институции на Европейския съюз и други международни институции¹.

Становището на Съвета цели да привлече вниманието на обществото и на държавните органи по проблемите и евентуалните възможности за тяхното разрешаване.

II. КРАТЪК ПРЕГЛЕД НА ИКОНОМИЧЕСКАТА КОНЮНКТУРА В СЕКТОР “ТЕКСТИЛ И ОБЛЕКЛО”²

Преходът към пазарна икономика, процесите на приватизация и реструктуриране, съчетани с общата стагнация на икономиката в миналото, се отразиха негативно на значителен дял от подотраслите на леката промишленост, като намаля физическият обем на произведената продукция, съкрати се броят на заетите, спаднаха постъпленията от продажбата на продукция, прекъсната бе връзката между изследвания-открития-производство и др. Следва да се отбележи, че съществуват редица проблеми пред сектор “Текстил и облекло”, чието въздействие може да бъде смекчено чрез въвеждането на обективно необходими и своевременни мерки по пътя на интензивен политически, социален и граждански диалог. Една от основните цели на този диалог е създаването на условия за устойчиво развитие на отрасъла и запазване на работните места на над 20% от трудоспособното население на страната.

¹ Съобщение (комюнике) на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: “Бъдещето на сектор “Текстил и облекло” в разширения Европейски съюз”, COM (2003) 649, 29.10.2003;

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно Съобщение (комюнике) на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: “Бъдещето на сектор “Текстил и облекло” в разширения Европейски съюз”, COM (2003) 649, CESE 967/2004, 01.07.2004;

Съобщение (комюнике) на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: “Текстилен и облекло след 2005 – препоръки на Групата на високо ниво за текстила и облеклото”, SEC (2004) 1204;

Изследване на Американската агенция за международно развитие “Нагласите на инвеститорите към конкурентните предимства на България”, Едуардо Тугенхат, президент на Carana Corporation, ноември 2004 г.

² По официални данни на Националния статистически институт.

Производство

Над 90% от фирмите работят по схемата производство на ишлеме, същевременно значителна част от тях имат регистрирана продуктова марка (от 1-3 продуктови марки) и фирмени магазини в страната, което е индикатор за подобрена конкурентоспособност.

Продажбите за м. юни 2004 г. към съответния месец на предходната година бележат ръст, както следва: за производството на текстил и изделия от текстил, без облекло – 138,3 %; за производството на облекло – 119,5 %; за обработка на кожухарски кожи – 104,3 %. 62 % от приходите от продажби се формират от изнесена продукция и 38 % – от реализация на вътрешния пазар.

Инвестиции

Текстилният и конфекционният бранш са с добър потенциал за развитие и заетост. Най-големи инвеститори са Миролио – Италия – текстил, Ролман – Германия – шивашка промишленост, Мазер Холдинг – Турция – текстил, “Демо – България” – Гърция – шивашка промишленост, ADF – Франция – шивашка промишленост. Същевременно за периода 1998-2004 г. чуждите инвестиции в сектора са 226 млн. щатски долара или 3,5 % от всички чужди инвестиции в страната, следователно секторът не е привлекателен.

Износ

През 2003 г. секторите реализират 24% от общия износ на България, а за първото полугодие на 2004 г. – 26%, като преобладаващ дял има шивашката индустрия. В стоковата структура на износа за първото полугодие на 2004 г. най-значителен принос, с ръст от 8% спрямо същия период на 2003 г., отбелязват групите на суровините, материалите и потребителските стоки. Този ръст се дължи преди всичко на положителните изменения в стоковата група облекло и обувки, която заема 61% от износа на потребителските стоки.

Износът е ориентиран към различни страни от ЕС с преобладаващи дялове за Германия – шивашки изделия и обувки, Гърция – трикотаж и плетени облекла. Като нови пазари могат да се посочат Италия, Франция и Португалия. Значително нараства износът на текстилни материали за Полша и на облекло за Унгария. 84% от износа на български стоки на текстила и облеклото е предназначен за страните – членки на Европейския съюз (ЕС-25), а 10 % – за САЩ и Канада.

Заетост и доходи

В края на месец юни 2004 г. заетите в бранша са 193 575 души, с над 12 хиляди души в повече от 2003 г., или ръст от 6%. Те представляват 32 % от заетите в преработващата промишленост и 11,3 % от заетите в материалната сфера.

Значителен е дялът на заетите в бранш облекло – 134 000 души, като 85 % от тях са наети в малки и средни предприятия (25–150 души персонал), обхванати в над 3 500 фирми.

В бранш текстил, вкл. и трикотаж, заетите са 33 хиляди души, обхванати в над 700 предприятия.

Средната работна заплата за първото полугодие на 2004 г. е 186 лв. и представлява 72% от средната работна заплата за страната.

Производителността на труда не се отчита в достатъчна степен като фактор при определянето на трудовото възнаграждение и ръстът на производителността значително изпреварва ръста на работната заплата.

През периода 2000 – 2003 г. текстилната и трикотажната промишленост се характеризират със следните икономически процеси: “скокообразно” нарастване на произведената продукция със 77%, увеличение на заетостта с 24%, нарастване на производителността на труда с 42%, нарастване на работната заплата с 4%.

Производителите от отрасъла ползват предимно вносни (90%) и в значително по-малка степен местни суровини, предназначени за производство на ишлеме и последващ обратен реекспорт. По данни на Националния статистически институт през 2004 г. прирастът на вноса на суровини и материали е по-малко от 20 %, докато прирастът на износа на облекла е малко над 20 %.

Основните фактори, които ще оказват влияние върху развитието на отрасъла в периода 2005-2010 г., са:

- ниските темпове на икономически растеж в страните от еврозоната;
- конюктурата на валутните пазари;
- отпадането на квотите за внос от 01.01.2005 г.;
- разширяването на Европейския съюз;
- изграждането на Пан-Евро-Средиземноморска зона за свободна търговия;
- регламентираното реципрочно отваряне на пазарите и стриктното спазване на единни правила, без нетарифни бариери, с цел осигуряването на равнопоставена търговия с големите производители от Азия – Китай, Индия, Пакистан и др.;
- членството на България в ЕС от м. януари 2007 г.

Отчитането на основните фактори разкрива сложната ситуация в сектор “Текстил и облекло” в европейски и световен мащаб. Тези фактори и процеси имат специфично отражение в България, което може да доведе до загуба на пазари, влошаване на финансовото състояние, неплатежоспособност и последваща несъстоятелност на значителен брой фирми, принудително освобождаване на работна сила, което ще резултира в спад на БВП и повишено равнище на безработицата. За избягване на негативните въздействия е необходимо предприемането на целенасочени мерки, инициативи и програми, в т.ч. и от държавните органи. Допълнителни основания за подобни предложения ни дават мерките и програмите, предприети от множество страни, производители и износители на продукти и изделия от текстил и облекло, а също така и някои от по-съществените проблеми на сектор “Текстил и облекло” в България.

III. ОСНОВНИ АКТУАЛНИ ПРОБЛЕМИ В СЕКТОР “ТЕКСТИЛ И ОБЛЕКЛО”

1. Преструктурирането на икономиката се съпътства и с **рязко намаляване на производството на местни суровини** за сектора “Текстил и облекло”, като памук, лен, коноп, естествена коприна, вълна. Това от своя страна обуслови ориентирането на голям брой фирми към вносни суровини, което в някои случаи доведе до увеличаване себестойността на производството, а оттам и увеличение на крайните цени на продуктите и изделията. Конкурентоспособността на компаниите се намали значително и това предизвика преустановяване дейността на много фирми, като през 2002 г. над 1000 малки и средни фирми прекратиха своята дейност. Преобладаваща част от фирмите в отрасъла се ориентираха към работа на ишлеме, осигуряваща им относително гарантирани поръчки. Независимо от това работата на ишлеме има и своите негативни измерения като:

- невъзможност да се определят стратегическите цели за развитие на фирмите и отрасъла;
- ниско заплащане на положения труд;
- предпоставки за полагане на извънреден, нерегламентиран труд;
- осигуряване на конкурентоспособност чрез ниски разходи за труд, които подлежат на непрекъснато оптимизиране;
- износ с ниска добавена стойност.

Работата на ишлеме осигурява около 25% от общия износ на текстил и облекло. Вносът на суровини влошава ефективността на отрасъла, прави го зависим от цените на международните пазари и допринася за увеличаването на общия дефицит във външнотърговския баланс на страната.

2. Икономическият и социален съвет счита, че **нерегламентираният и неконтролиран внос** на стоки и изделия от текстил и облекло, занижените митнически стойности са сериозен проблем, който предизвиква загуби от непостъпили приходи в държавния бюджет от митнически сборове, създаване на условия за непоялна конкуренция и преустановяване дейността на множество фирми, деструктиране на леката промишленост, закриване на работни места и липса на мотивация за работа.

3. Предвиденият в Закона за данък върху добавената стойност режим за регистрация изисква достигането на общ облагаем оборот от 50 000 лева за последните 12 последователни месеца. Същевременно още в началото на своята дейност фирмите реализират обороти, които изискват регистрация по ДДС. Основните външнотърговски партньори начисляват съответния косвен данък в цените на своите стоки, услуги и изделия, защото в страните от Балканския регион границата за регистрация е ниска. Така например в Румъния тя е 500 евро. България прилага една от най-високите граници за регистрация в региона и това води до увеличаване дела на сивата икономика и създаване на фирми с цел “източване” на ДДС, което от своя страна се отразява негативно върху

държавния бюджет, нарушават се правилата на свободната конкуренция, закриват се множество предприятия и специализирани търговски обекти, регистрирани по ДДС.

Съветът с изключителна загриженост отбелязва, че се създават предпоставки за относително неравнопоставено третиране на коректните платци, за сметка на некоректните платци. В допълнение, данъчната политика не допринася за технологичното обновление на производството, за “зелени инвестиции” и за инвестирането в човешки ресурси. Тези процеси са една от причините за липсата на мотивация за създаване на крупни предприятия със собствена търговска мрежа за български стоки и изделия от текстил и облекло.

4. Политиката за **насърчаване на инвестициите** отдава преимущество на едрия бизнес пред малкия и средния бизнес, което не създава добър климат за привличане на инвестиции в сектора “Текстил и облекло”. Това от своя страна се характеризира с отлив на чуждестранни инвестиции. Чуждестранните инвестиции в отрасъла са предимно “на зелено” или се разчита на продажба на предприятия, обособени части от тях или дълготрайни материални активи на ниска цена, което ощетява както акционерите, така и държавата.

България трябва да инвестира значителни ресурси, за да направи индустриите си привлекателни за чуждите компании. По-дребните производители имат ограничени възможности и в средносрочен период ще изгубят експортното си производство.

5. Икономическият и социален съвет отбелязва с безпокойство, че е **нарушена връзката между държавните институции и представителите на организациите на работодателите и на работниците и служителите** от сектор “Текстил и облекло”. Взаимодействието между тях е недостатъчно и е сведено само до изготвянето на административни регламенти, които не са съобразени с конкретните проблеми пред отрасъла, не отчитат неговите специфики и възможности за развитие. Липсата на ефективен социален диалог, в т.ч. и липсата на обща стратегия за развитието на отрасъла, води до изготвянето и приемането от държавните органи на нормативни и стратегически документи, които не са съгласувани на експертно браншово равнище, а в някои случаи и до създаването на допълнителни бариери пред дейността на фирмите. Това от своя страна обуславя липсата на доверие към държавните органи от страна на собствениците, мениджърите и работещите в сектор “Текстил и облекло”.

6. Сериозен повод за загриженост са и въпросите, свързани с **обучението и заетостта** на работната сила в сектор “Текстил и облекло”. Съветът е загрижен от увеличаващата се тенденция на отлив на младежи, поради липсата на материална база за обучението им, от липсата на възможности за учебни и студентски стажове в реална производствена среда за придобиване на необходимите им знания и умения. Все по-голяма е пропастта в придобитите в образователната система умения на работната сила и нуждите на икономиката. Специфичен ракурс на тази пропасть е невъзмож-

ността да се посрещнат нуждите на фирми, чиято дейност се основава на високите технологии и изисква тясно специализирани човешки ресурси. Значително влияние за отказа на работодателите за приемане на ученици и студенти за стажуване са липсата на регламенти за стажуване, недостатъчната уредба на осигуряването за трудова злополука и застраховките живот в тези случаи, както и недостатъчните насърчителни режими за стажуване на ученици и студенти.

7. Икономическият и социален съвет счита, че най-значимият фактор за икономическото развитие на сектора е **отпадането на квотите за внос** от 1 януари 2005 г. и регламентираното реципрочно (взаимно) отваряне на пазарите, което предполага спазването на единни правила за търговия, без прилагането на нетарифни бариери, с цел осигуряване на равнопоставена търговия с големите производители от Китай, Индия и Пакистан.

Отпадането на квотите за внос, без адекватно предприемане на мерки и инициативи, ще доведе до бързо намаляване на конкурентоспособността на българските фирми в ниските пазарни сегменти поради неограничения внос от Китай. Много страни, включително и България, които се конкурират на ценови равнища, ще бъдат елиминирани от глобалния пазар. Възможно е да фалират значителна част от малките и дори средните фирми поради намаляване на поръчките за ишлема, съпроводени от излизането на пазара на труда на приблизително 40 хиляди заети в сектор "Текстил и облекло", драстична загуба на пазари за производителите на текстил и облекло, невъзможност за пазарна конкуренция. Липсата на лоялна конкуренция, дъмпинговият внос, вносът на фалшиви марки влошават имиджа на сектора.³

Премахването на квотите ще даде възможност на мултинационалните корпорации (компани) да станат по-гъвкави и с по-малко ограничения по отношение на движението си между различни страни и доставчици. От друга страна, самите доставчици ще бъдат противопоставени помежду си.

Прилаганите протекционистични политики и практики в текстилната и шивашката промишленост от индустриалните държави имат богата история, която може би ще "наложи" въвеждането на нови форми на "скрити ограничителни мерки".

8. Икономическият и социален съвет обръща внимание на факта, че предприятията, в т.ч. и от сектор "Текстил и облекло", не разполагат с достатъчно информация относно поетите ангажименти от България при **преговорите за членство** в Европейския съюз и респективно произтичащите от тях права, задължения, ангажименти и изисквания пред бизнеса и сектора, пред работниците и служителите и др. Като допълнение може да се посочи, че липсва достатъчно адекватна външнотърговска информация за сключените търговски споразумения със страните от Европейския съюз и други

³ Дъмпингът е търговско поведение, което се основава на ценова дискриминация и представлява некоректна търговска практика, срещу която българските предприятия трябва да се изправят.

държави. Незадоволителни са съдействието и предоставяните услуги от страна на държавните институции за активизиране и развитие на търговския обмен с други външно-търговски партньори. Съветът изразява категоричната си убеденост, че в съчетание с отсъствието на ефективен социален диалог липсата на информация може да се окаже “задържащ” фактор за развитието на сектора, дори да предизвика преустановяване дейността на значителен брой фирми, произвеждащи изделия от текстил и облекло.

9. Съветът е обединен около мнението, че не се спазват правилата на Европейския съюз относно етапите на проектния цикъл при реализирането на **програми и проекти със средства от Европейския съюз**. Организираното гражданско общество не е включено ефективно в процеса на консултации при определяне на процедурите за прилагане и мониторинг по изразходване на средствата по финансовите инструменти на Европейския съюз, в т.ч. и за програмите и проектите с въздействие върху сектор “Текстил и облекло”⁴.

IV. ОСНОВНИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Икономическият и социален съвет,

след като извърши задълбочен анализ на възникналите проблеми в сектор “Текстил и облекло”;

след като разгледа и обсъди становищата и съдържащите се в тях предложения на представителите на организациите на работодателите и на организациите на работниците и служителите и на експерти по текстил и облекло;

и като отчете мнението на експертите и представителите на групите, представени в Съвета;

изпълнявайки ангажиментите, предвидени в Споразумението за сътрудничество между Съвета по европейска интеграция и Икономическия и социален съвет;

ръководейки се от правата и интересите на работодателите, работниците и служителите и други структури на организираното гражданско общество и в изпълнение на своята функция и роля да изразява интересите и волята на организираното гражданско общество и да консултира държавните органи по проблеми на икономическото и социалното развитие на страната,

прави следните препоръки и предложения:

⁴ Виж Съвместната декларация на съпредседателите на Смесения консултативен комитет ЕС-България, издадена на 19 май 2004 г., Брюксел, относно участието на организираното гражданско общество в планирането, изпълнението и оценяването на програми и проекти, финансирани със средства от ЕС.

1. Съветът обръща внимание, че България разполага с потенциал за производството на лен и памук с високо качество. България разполага с подходящи земеделски земи за отглеждането на тези култури и изпитва нужда от памук като суровина в размер на около 28 000 тона годишно омаганен памук, следователно икономиката ѝ е сериозен пазар за тази суровина. В страните – членки на Европейския съюз, се прилагат системи за субсидиране на неговото производство. Подобна е и практиката в други страни, които произвеждат памук и не членуват в ЕС – те са изградили и прилагат системи от стимули и субсидии за производството на суровини за текстила и облеклото. Съветът отбелязва, че от началото на 2004 г. България започна прилагането на мерки за субсидиране производството на памук и лен, но те са крайно недостатъчни и не са елемент от синхронизирана политика към сектора, поради което счита, че след провеждането на консултации със социалните партньори и всички институции, участващи в процеса на вземане на решение, е необходимо формирането на целенасочена политика по отношение на суровините за текстила и облеклото, като е необходимо да бъдат разработени секторни програми за развитие на животновъдството, бубарството, производството на лен и памук, съвместно от държавните институции, социалните партньори и други организации на гражданското общество.

2. Съветът е убеден, че е необходимо да се предприемат адекватни мерки за преодоляване на негативните ефекти от отпадането на квотите за внос от 1 януари 2005 г., включително и чрез провеждане на синхронизирана политика срещу нерегламентирания и неконтролирания внос на стоки и изделия от текстил и облекло.

За намаляване на негативните ефекти от нелоялна конкуренция и/или дъмпингова практика, чието установяване е продължителен и сложен процес, както и за стимулиране на износа, Съветът препоръчва прилагането на следните мерки:

- вносът на текстилни изделия в България да се придружава от сертификат за произход и качество;
- въвеждане на система за мониторинг за проследяване обема на вноса до крайната му реализация с цел проследяване на платените данъчни задължения;
- по-ефективно използване на защитните мерки и инструменти, съгласно действащата нормативна уредба в тази област⁵;
- въвеждане на мерки за контрол, за недопускане внос на стоки и изделия, произведени при условия, които нарушават Международните трудови стандарти – Конвенциите на Международната организация на труда и Директивите и Регламентите на Европейския съюз;
- въвеждане на добрите практики на корпоративна социална отговорност като гаранция за спазване на минималните социални, трудови и екологични стандарти;

⁵ Постановление №287 на Министерския съвет от 4.12.1996 г. за защита срещу дъмпингов и субсидиран внос на стоки.

Постановление №300 на Министерския съвет от 16.12.1996 г. за защитни мерки по вноса на стоки в Република България.

- по-пълно приложение на ратифицирания от България “Протокол №5” относно проверките на съмнителния внос и налагането на предвидените санкции за предотвратяване на митническите нарушения при внос със занижени стойности;
- взаимодействие на митническите служители и представителите на браншовите организации за повишаване контрола при вноса и износа на текстилни изделия;
- изграждане и подпомагане дейността на специализирани лаборатории за контрол и превенция на текстилни продукти;
- по-ефективно стимулиране на износа чрез административни, финансови и други инструменти;
- специализирани услуги от държавните институции и по-специално от външнотърговските представителства за диверсификация на производството и пазарите;
- прехвърляне на несвойствени държавни функции на браншовите организации.

Съветът напомня, че отпадането на квотите за внос не е съпроводено със задължение за намаляване на тарифите, митата и данъците. Във връзка с това Икономическият и социален съвет препоръчва да се провежда периодичен диалог с браншовите организации относно евентуалните мерки и други форми за защита при спазване на ангажиментите, предвидени в международни документи, по които България е страна, и ангажиментите, поети при присъединяването на страната към Европейския съюз.

3. Съветът счита, че е налице потенциал за използване механизмите и инструментите на данъчната политика за развитието на икономиката и в частност на сектор “Текстил и облекло”. Съветът препоръчва консултациите по философията и параметрите на държавния бюджет да се предшестват от дискусии и предприемане на взаимноприемливи решения в следните насоки:

- отпадане на прага за регистрация по Закона за данък върху добавената стойност за поставяне в равностойно положение на всички стопански субекти;
- въвеждане на гратисен период за внасяне на данък върху добавената стойност за фирмите, преработващи селскостопанска продукция, за периода от месец април до месец септември включително, за всяка година;
- освобождаване от данък върху печалбата, която се реинвестира в модернизация и развитие на производството;
- насърчаване на “зелените инвестиции”;
- облекчаване режима на данъчно облагане на средствата за социални разходи;
- данъчно стимулиране на работодателите за инвестиране в човешки и социален капитал;
- разработване на държавна политика за насърчаване изграждането на клъстерни структури в текстила и облеклото.

4. Съветът счита за необходимо провеждането на синхронизирана инвестиционна и данъчна политика, която да създава благоприятен инвестиционен климат за привличане на чужди инвеститори и активизиране на местните малки и средни ин-

веститори. Във връзка с това е необходимо въвеждането на нови регламенти, които да предвиждат намаляване на бариерата от 10 000 000 лв. на 500 000 лв. (или въвеждането на допълнителен праг със значително по-ниска стойност от действащия в момента) за ползване на административни облекчения за инвестиции. Прагът от 10 000 000 лв. е изключително висок за малкия и средния бизнес в страната, който е преобладаващ в сектор "Текстил и облекло". Комплексният подход изисква и предвиждане на гратисни периоди или освобождаване от данъчно облагане на печалбата през първите години от усвояването на инвестициите.

5. Съветът настоява да бъдат предприети спешни мерки по изграждането на ефективна база данни за текстилната и конфекционната промишленост, въз основа на която:

- да се извърши икономически и социален анализ на сектора;
- да се изготвят и приемат стратегически документи за развитието на сектора, в т.ч. при необходимост и съответните нормативни актове;
- да се изгради и поддържа система за обмен на информация по отношение на административни процедури, нормативна уредба, програми и проекти по финансовите инструменти на Европейския съюз.

6. Съветът изразява категоричната си позиция, че следва да се осигурят законови гаранции за равнопоставено участие на представителните организации на работодателите, на представителните организации на работниците и служителите и на други социално-икономически партньори в дейностите по консултиране, идентифициране на проблемите и разработване на политики, инструменти и мерки за тяхното решаване. Съветът счита, че е необходима и институционална подкрепа за тези дейности чрез обособяването на експертно звено в Министерството на икономиката от специалисти в областта на леката промишленост, в т.ч. и от текстила и облеклото. За повишаване конкурентоспособността на сектор "Текстил и облекло", основана на знанията и уменията, е целесъобразно провеждането на политики за:

- анализиране на притежаваната професионална квалификация и професионални компетенции във връзка с тенденциите в развитието на сектора и бъдещите потребности от работна сила с определени квалификационни характеристики;
- развитие на общи квалификационни стандарти за сектор "Текстил и облекло";
- интегриране на специализирани учебни дисциплини за формиране на предприемаческа култура в програмите за обучение;
- изграждане на мрежа от учебни заведения като университети, колежи, техникуми и др. за формиране на сходна структура на курсовете за обучение;
- обособяване на специализиран технологичен център, който да осъществява и връзката с европейските и световните текстилни институти и да съдейства за трансфера на знания и технологии;
- въвеждане на нормативни регламенти за стажуване и обучение на студенти, ученици и стажанти в предприятията от сектор "Текстил и облекло".

7. Съветът приема за целесъобразно използването на всички форми и институции за социален диалог, вкл. и Икономическия и социален съвет, за информиране на работодателите, работниците и служителите и други представители на гражданското общество за поетите ангажименти при преговорите за присъединяване към ЕС и произтичащите от това права и задължения за страната.

Съветът подчертава необходимостта от провеждане на съвместни обучения с държавните и други институции по въвеждането на екологичните стандарти, изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и сертифицирането по стандарт SA 8000.

8. Съветът настоява да се спазват правилата на ЕС по отношение на проектния цикъл. Органите, които отговарят за изпълнението на проектите, трябва ефективно да разпространяват **информация** сред всички граждани, които биха могли да се ползват от инициативите на ЕС и по-специално от мерките по отношение на иновациите, повишаването на конкурентоспособността, обучението, заетостта на работната сила и развитието на човешките ресурси. Необходимо е да се повиши **прозрачността** при избора, оценката, тръжните процедури, договарянето и мониторинга по проектите. Също така е необходимо да се предоставя и информация за осигурените средства, които не са били договорени. Целесъобразно е гражданското общество да бъде включено в управлението на структурните фондове, което ще допринесе за по-добра обвързаност между плановете и нуждите на българските граждани и следователно ще осигури **по-доброто им усвояване**.

Необходимо е да се предприемат стъпки за извършване на цялостен, задълбочен и изготвен с участието на всички заинтересовани институции и организации преглед на политиките с цел идентифициране на мерките и дейностите за повишаване конкурентоспособността на българската икономика и в частност конкурентните предимства на сектор "Текстил и облекло".